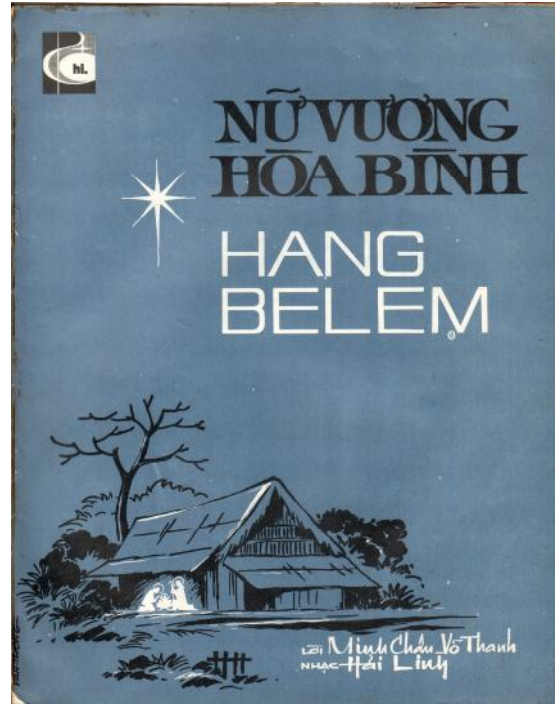

Nh c s H iLinh t i i H iThánh Nh c
Sài Gòn 21.11.1971

Bìa Nh c ph m b t h “HANG BELEM” in -
phát hành t i Sài Gòn Mùa Giáng sinh 1972

NHÂN K NI M B N THÁNH CA B T H “HANG BELEM” V A TRÒN 65 TU I (1945-2010) - GHI L I ÔI NÉT V NH C S PHAN XICÔ ASSISI H I LINH Nh long Nh lang s n

*êm tr ng m a l nh d ng chân b c,
Th p nén h ng lòng v ng c nhân...*
...nh m t nén h ng lòng, nh Ns H iLinh, Lm Ns Ngô Duy Linh,
Lm Anrê D ng L c Tr n Cao T ng.
(Nh Long)

Sau nh ng tàn phá kinh hoàng c a tr n cu ng phong Katrina (tháng 8, 2005), Châu th ành Ng c Lân (New Orleans, Louisiana) hoàn toàn tê li t. Các sinh ho t u ng ng l i và d nhiên, vùng bi n ba Tì u bang Louisiana, Mississippi, Alabama... tr thành vùng bi th m nh t. Do anh em thôi thúc, Ban Ch tr ng Ng c Lân Th i Báo c g ng hoàn thành s báo u tiên sau tr n bão vào d p L Thanksgiving (cu i tháng 11, 2005) trong hoàn c nh c c c và ph ng ti n eo h p nh t. Nhà in J& C, n m ngay vùng Chalmette c a Qu n h t St Bernard, b n c ng p trên 9 ft, anh ch Thanh Trâm ph i in nh trong êm khuya t i m t nhà in bên Houston, Texas. Ban ngày, ch nhà in (ng i bà con) ph i làm vi c và nh ng cho anh ch Thanh Trâm x d ng máy móc ban êm.

Trong s báo t c b n d p L T n này, tôi có vi t m t bài gi i thi u nh ng nét chính v Châu th ành Ng c Lân. Ngay sau khi s báo c phân ph i r ng rãi kh p n i và t i tay Cha Tr n Cao T ng. Ngài li n g i cho tôi và mu n a bài vi t ph bi n trên M ng L i D ng L c. Và tôi ã chuy n tài li u ngay cho Cha...

Nh l i, khi m i nhen nhúm m t s tài li u V n h c, Tôn giáo... xây p ngòi nhà D ng L c, Cha T ng ng ý mu n tôi ph trách m nh t Thánh Nh c: Nêu lên nh ng k ni m m t th i, g ng i các Nh c s tên tu i ã i vào lòng ng i, nh : Linh m c Nh c s Hoàng Kim (ph trách Nhà th M c-Ti-Nho trong th i gian Cha Lê Trung Th nh - i Tá - ph i lo i u hành Nha Tuyên úy Công giáo), Nh c s Hùng Lân (m Organ cho Nhà th M c-Ti-Nho), Linh m c Nh c s Huy n Linh (ch y t Qu ng c v Trung tâm Fatima B ình Tri u),

Linh m c Nh c s Ph ng Linh (con C C T ng, ph Th ng Ki m, Phát Di m, g n ngay nh à tôi). Và c bi t, Nh c s H i Linh và Linh m c Nh c s Ngô Duy Linh...

Suy ngh mãi, vì ph i lo cho t bán nguy t san t i New Orleans, không th ki m âu ra gi ghi l i nh ng k ni m m t th i và liên l c v i các Nh c s còn ang sinh ho t t i quê nhà..., tôi ành xin kh t Ngài vào m t th i i m t ng i dài r ng h n.

Ti p theo, nhân d p Giáo s Tr n V n oàn - b n tôi, ng th i là C u c a Cha Tr n Cao T ng - t i New Orleans. Cha T ng t ch c dâng L t i nhà Bà C và các em c u cho h hàng n i ngo i, trong ó có thân m u và hai anh c a Giáo s oàn. Trong nh ng phút àm o tr c khi dâng L , không nh do nguyên nhân nào, tôi có k r ng: Trong phòng áo (sau Cung Thánh) Nhà th c M H ng C u Giúp, ng K ng, Sài Gòn có m t t m b ng ghi: *Xin các Cha ch gi ng t i a 10 phút.*

Khi b t u dâng L , Cha T ng b c b ch m y câu: *Lúc này, anh Nh Long có nói: T i Nhà th òng Chúa C u Th Sài Gòn, các Cha ch gi ng 10 phút. Hôm nay, tôi ch nói 5 phút thôi.* R i Ngài nhìn tôi m m c i.

Sau khi dâng L là b a c m trong vòng thân m t gia ình và Cha T ng nh c tôi: V n còn n Ngài bài vi t v H i Linh, Ngô Duy Linh... Bài vi t này, chính là nén h ng tr m t ng nh n Ngài...

“HANG BELEM” & H I LINH

C m i khi ti t tr i b t u se l nh, báo hi u Mùa Giáng sinh t i thì t thành th n thôn quê, t ng b ng n vùng núi i mi n s n c c, lòng ng i nh n r m t ni m vui v i nh ng b n Thánh ca Giáng sinh quen thu c, c quên i nh ng y i nh c nh n trong cu c s ng bao trùm nh ng m nh i b t h nh trên quê h ng kh au, qu n qu i rên xít, xuyên su t chỉ u dài cu c chỉ n tri n miên ba m i n m máu l a ngút ngàn (1945-1975): Quê M b c y nát vì cu c chỉ n y h n thù và n c m t. Th t v y, dù L ng hay Giáo, thì nh ng câu ca Giáng sinh nh *êm Thánh Vô cùng, Cao Cung Lên* và nh t là b n *Hang Belem: êm ông l nh l o Chúa sinh ra i...* ã th m m trong lòng m i ng i.

H u nh ai c ng bi t: *êm ông l nh l o Chúa sinh ra i* do Nh c s H i Linh sáng tác vào Mùa Giáng sinh n m 1945. Xin gi i thi u m t ôi nét v m t Thiên tài Âm nh c ki t xu t, ã l i cho h u th m t kho tàng quý báu, nh t là v Tr ng ca qua hai ch TÔN VINH THIÊN CHÚA & TÁN T NG QUÊ H NG mà Nh c s Thiên tài Ph m Duy ã ca t ng là nh ng “*Viên Ng c quý giá nh t c a Dân t c Vi t*”.

Tôi còn nh , trong m t bu i t i th t khuya khu t, trong cái l nh t e bu t da di t c a m t êm gió l nh b ng giá, sau khi t ng d t ch ng trình Thánh ca NGÀY TRUY N TH NG TH N NH C LÊN NGÔI Mùa Giáng sinh n m 1987 cho Ca oàn Nhà th c M Lên Tr i, Avondale, Louisiana, Nh c s H i Linh ã th l v i ng i vi t bài này nh sau: *Cu c i tôi là c m t chu i dài cô n. Càng cô n bao nhiêu, Chúa càng cho tôi có m t s c c m th m nh m b y nhiều. S c c m th y, tôi ã dần tr i trên nh ng dòng Nh c l i cho i...*

C M T CU C I CHO ÂM NH C

H i Linh tên trong gi y khai sinh là Tr n V n , sinh ngày 4 tháng 10 n m 1920 t i Giáo x ng Lu t, Giáo ph n Phát Di m (Ph Kim S n, T nh Ninh Bình, B c Vi t Nam). Ngày sinh nh m L kính Thánh Phanxicô thành Assisi, nên song thân ch n Thánh nhân làm b n m ng cho con. Tuy nhiên, trong gi y khai sinh l i ghi là ngày 30.10.1920.

Song thân c a Nh c s H i Linh là c Phêrô Tr n V n Minh (th ng g i là c Chánh Minh) và bà Maria Nguy n Th Lan. Hai c có t t c chín ng i con, g m sáu trai và ba gái. Ng i con trai tr ng ã b b o b nh qua i lúc còn tr , H i Linh là con trai th hai. Ngoài ra, Linh m c Nh c s Hùng An (Tr n V n Hoan - ng i con trai th b y) c ng ã t th t i Giáo x Duyên Lãng (Xuân L c), ông Tr n V n Đ ng (ng Nai), bà Tr n Th Tính (tên ch ng là Ph m Chính, th ng g i là cô Chín, c ng t i ng Bà H t (g n Lý Thái T) thu c Giáo x B c Hà, Sài Gòn; bà Tr n Th M n Cái S n, Tân Hi p, R ch Giá; ông Tr n V n Khi t Th c ...

Thân ph c a Nh c s H i Linh làm ngh p t ng và thân m u là m t bà “Qu n”, ph trách vi c Dâng Hoa, ng m L , dâng H t... t i Nhà th H L u Ph ng (cách Nhà th Chính toà Phát Di m không bao xa). Chính l i Kinh, ti ng Hát c a thân m u và bàn tay iêu kh c ngh thu t tinh vi c a thân ph ã là nh ng nhân t chính, tác thành nên m t H i Linh bi t rung c m, bi t say s a m u i trong Su i Nh c Ngu n Th ...

TH I I M 1931-1945

* 1931 : C u c gia ình g i sang Cha già Trác t i Nhà x i , Bùi Chu làm quen v i n p s ng tu trì. Cha già i tên là Tr n c Tr . (theo t p t c c a các Linh m c Giáo ph n Bùi Chu, khi Linh m c ngh a ph tên u m ut là gì thì các ngh a t u i tên theo v n Cha B - quen g i là Linh tông).

* 1932-1934 : Nh p Tr ng Th (Probatorium) Trung Linh, Bùi Chu. Theo l i thu t l i c a Cha Tr n c Huynh (liên h huy t t c) thì th i gian này, H i Linh t r a r t say mê và có n ng khi u v Âm nh c, coi Âm nh c là ngu n s ng. Th i gian này, h c Nh c v i Linh m c Rangel (ng i Tây Ban Nha) giáo dân Vi t th ng g i là C L . Sau ó, t tìm hi u v Nh c lý và b t u sáng tác theo c m h ng...

* 1935-1936 : Nh p Ti u Ch ng vi n Ninh C ng, Bùi Chu. Ngày 9 tháng 3 n m 1936, Toà Thánh thành l p Giáo ph n Thái Bình (tách t Giáo ph n M Bùi Chu) bao g m 2 t nh Thái Bình và H ng Yên. Lúc y, Cha già Trác thu c Giáo ph n m i Thái Bình, C u Tr l i nh n Cha già Li n b o tr và m t l n n a, l i i tên là Tr n V n L ình. Các đ ng t c a Cha già Li n g m Cha Minh Lý (Hi p H i Thánh M u Chí Ho à), Cha Ngô Duy Linh, Cha V c Long (Toàn CMC), Ns Tr n V n Linh (H i Linh)... Hàng cháu là c cha Mai Thanh L ng, Cha Dao Kim...

* 1937-1938 : Giúp x An Bài, Bùi Chu.

* 1940-1944 : D y Âm nh c t i Tr ng Th y Gi ng Bùi Chu. Trong th i gian này, ã sáng tác và xu t b n Tuy n t p Ca v nh v c M , c bi t v Ca vãn Dânng Hoa. Bài M I ! OÁI TH NG XEM N C VI T NAM c sáng tác n m 1943...

* 1945 : Mùa Noel này, sáng tác nh c ph m b t h HANG BELEM. H i Linh cho bi t i ý nh sau: Tháng 11 n m 1945, H i Linh ang d y Nh c t i Tr ng Th y Gi ng Nam nh, m t hôm i ngang qua toà so n báo ng S ng (Nam nh), ông Minh Châu Vi t Phúc, Ch nhi m - th y H i Linh hay sáng tác nh ng bài v c M , Thánh Giuse... nên H i Linh sáng tác m t ca khúc Giáng Sinh ông ng trên báo ng S ng, s c bi t Giáng Sinh. H i Linh nh n l i và ch m y ngày sau, H i Linh ã c m nh c b n HANG BELEM t i toà so n báo ng S ng, t p cho anh em trong Toà so n hát th . M i ng i thích quá, ông Minh Châu cho ng i c m b n nh c lên Hà N i, nh Ho s M nh Qu nh kh c vào b ng và ph bi n trên báo ng S ng. H i Linh g i lên Hà N i m y b n.

Theo nh Nh c s H i Linh k cho tôi (Nh Long) thì chính H i Linh c m m t s b n Hang Belem v Phát Di m, bi u t ng Cha Ph m Ng c Chi, Giám c i Ch ng vi n Th ng Ki m, Phát Di m (sau này là Giám m c Bùi Chu, Qui Nh n, à N ng). H i Linh g p C H i Phan Ng c Hoan (Bác c a H i Linh) - ang gi ch c Chánh H i Ca V nh Nhà th Chính toà Phát Di m - bi u C b n nh c m i sáng tác, còn nóng h i. C hai bác cháu cùng t p cho H i Ca v nh. (Xin m m t d u ngo c: C H i Hoan là thân ph c a Trung Tá Phan Ng c Hu n - r t gi i Âm nh c và t ng gi m t v trí quan tr ng V n phòng Ông Bà C v n Ngô ình Nhu tr c bi n c 1.11.1963. C c ng là thân ph c a Bà Phan Ng c Hà, phu nhân c a Nh c s Lê V n Khoa). C H i Hoan ã qua i cách ây ít n m t i San José, California.

L êm Giáng sinh 24.12.1945 t i Nhà th Chính toà Phát Di m do c cha Lê H u T ch t . Cha Ph m Ng c Chi i u khi n các Thày i Ch ng vi n Phát Di m h p x ng bài TÌM HANG Á do Linh m c Ph ng Linh m i sáng tác, Linh m c Mai V n i u ho à âm. H i Linh i u khi n H i Ca v nh Nhà th Chính toà h p x ng bài HANG BELEM. Sau Thánh L , Cha Ph m Ng c Chi khen ng i và khích l H i Linh r t nhi u. K t ó, Ngài b t u l u ý n tác gi b n nh c b t h này. Và 5 n m sau, khi Tòa Thánh b nhi m cai qu n Giáo ph n Bùi Chu, Ngài ã tuy n ch n H i Linh qua Roma h c h i v Âm nh c. Tr c khi i du h c, H i Linh lên Hà N i g p Th m Oánh và m t s Nh c s bàn th o m th ng i m i.

* Linh m c Ph ng Linh là tác gi nh ng ca khúc nh : C u xin Chúa Thánh Th n, Xin Chúa Ngôi Ba óai th ng... C ng nên bi t: Mùa Thu n m 1945, Linh m c Ph ng Linh o t gi i Nh t Sáng tác Âm nh c Toàn qu c v i bài TRUNG THU CHÈO THUY N: ng m t lòng chúng ta c chèo...

K t th i i m 1945, cao trào sáng tác Thánh ca Vi t Nam phát tri n m nh su t t B c chí Nam:

* **Nhóm Nhạc Đoàn LÊ B O T NH** (*Hà Nội*): Được thành lập từ tháng 7.1945 với những thành viên ưu tiên: Nguyễn Khắc Xuyên, Hùng Lân, Thiên Phúc, Tâm Bào, Hoài Chiên, Hoài Đức, Duy Tân ... Đóng góp của Nhóm Nhạc Đoàn Lê B o T nh cho nền Thánh nhạc Việt Nam thật đáng trân trọng.

* **Nhóm Nhạc Đoàn SAO MAI** (*Bùi Chu*): Được thành lập từ năm 1945, với các Nhạc sĩ: Hồ Linh, Minh Trân, Thanh Ca (Ngô Duy Linh), Ngô Quang Tuấn, Thiên Phúc, Võ-Thanh-Hùng, Hồ Khanh... đã là những người góp phần thiết lập nền Văn hóa Giáo hội Công giáo Việt Nam.

* **Nhóm Nhạc Đoàn TI NG CHUÔNG NAM** (*Thanh Hoá*): Tuy ra đời sau năm 1951 nhưng đóng góp của các Nhạc sĩ như Nguyễn Duy Việt, Thanh Cao, Marco Khanh, Thiệu Duy ...

* Các Nhóm Nhạc sĩ :

- **Nhóm CA THÁNH** (*Phát Diêm*): Được gọi tên theo những tập Ca Thánh mà nhóm lập nên từ trước năm 1946. Hiện nay Ban Thánh Nhạc còn lưu giữ được 4 tập với các mục như : Kính Thánh Thể và Thánh Tâm, Các M. R t nghi u bài h i n nay v n c s đ ng, nh : Tìm Hang Á, C u xin Chúa Thánh Thể n (*Phụng Linh*), Tiếng Vang (*Tiếng Hồn*), Tr n Hùng Dũng, Long Ngh , Mai Văn Hùng, Mai Lạc Thiện, Nguyễn Khắc Tuấn (M Fatima, Lý M , M Chúa vinh quang)...

- **Nhóm THIÊN CUNG** (*Hội Phòng*): với các Nhạc sĩ , như : Cha Chu Công, Cha Trung Thu, Long Vân, L.T.H., Lê Hoan...

- **Nhóm MINH NH C**: Do một số Nhạc sĩ góp phần mà Minh thiện bản in chung trong những tập Minh Nhạc.

* Các Nhạc sĩ cá nhân

- **Cha Chính NGUYỄN VĂN VINH** (*Hà Nội*): Ngài theo học tại Nhạc viện Paris, khi về VN, Ngài viết Hòa âm cho một số bài Thánh ca của Nhóm Nhạc Đoàn Lê B o T nh. Sau này, Ngài sáng tác một số bài như : Tv. 8, Tv. 41, Giavê, Vua Tình yêu... Các bài viết là Tr n ca M NG PHÚC TH T (*Hộp nhạc 4 bè*).

- Năm 1951, tại Rôma có in và gọi là Việt Nam phiên bản tập **C U NGUYỄN** do Tr n Hùng Dũng phụ trách. Trước khi in, Tr n Hùng Dũng đã tập những nhạc sĩ Praglia xem và sửa chữa. Một số bài trong tập này là của Nhạc sĩ Tr n Hùng Dũng và các bạn ký tên là Ba Anh hay Tam Huỳnh, tức Tr n Hùng Dũng, Phạm Xuân Thu và Nguyễn Cao Khôn. Tuy nhiên tập có những bài như : C u xin Chúa Thánh Thể n (*Phụng Linh*), T n H i n (*Vinh Hồn*)... cho tới nay vẫn còn các soạn nhạc.

Thật đáng tiếc không thể không nhắc đến những bài của nền Thánh Nhạc Việt Nam xuất hiện từ trước năm 1945:

- **Cha S NG ÌNH NGUYỄN VĂN THÍCH** (*Huế*): Linh mục Giuse Maria Nguyễn Văn Thích soạn những thành thạo các nhạc cổ dân tộc như đàn Nguyệt, đàn Cò, đàn Nh ... Ngoài những đĩa nhạc về Thánh -V n-H a, trong lãnh vực Thánh ca, ta không thể quên những đóng góp của Ngài trong những sáng tác ca ngợi Đức Mẹ, những bài như là bài: **C M La Vang**, cùng với các bài: *Bao giờ tôi sẽ lên trời, Tr i cao t th p, M i hai cái m n...* Ngài cũng chính là tác giả bài hát: “CÁI NHÀ C A TA” mà năm 1982, khi thực hiện chuyên “Lịch sử âm nhạc Việt Nam” đài BBC Luân Đôn đã nhắc đến.

- **Cha PHAOLÔ TH** (*Saigon*): Ngoài việc cùng với các cha Phaolô Qui, Gabriel Long phụ biên soạn những âm nhạc và các bài Thánh ca ngoài quốc gia Việt, Ngài còn là người cho chúng ta những sáng tác bất hủ, như : Kinh nguyện Chúa Thánh Thể n, N a êm m ng Chúa ra i, Kinh c u c Bà, kinh c u Trái Tim... (*Chỉ cần nhìn theo tài liệu của Ban Thánh Nhạc/H GMVN*).

TH I GIAN NGHIÊN C U ÂM NH C T I ÂU CHÂU 1950-1956:

Sau khi c cha Ph m Ng c Chi tr ng nh m Giáo ph n Bùi Chu, Ngài tuy n ch n 50 thành viên g m Linh m c, Tu s , Giáo dân xu t s c nh t, xu t ngo i du h c sau này góp ph n xây d ng m t n n Giáo d c Nhân b n và Khai phóng cho Giáo h i và quê h ng Vi t Nam. H i Linh là m t trong s nh ng thành viên u tú c tuy n ch n. T i Giáo ph n Phát Di m, c cha Lê H u T c ng g i i 50 thành viên Linh m c, Tu s , Giáo dân... i tu nghi p Âu Châu và Hoa K .

t chân t i Roma (Italy) vào cu i n m 1950. Sau này (1986) chính Nh c s H i Linh cho tôi (Nh Long) bi t chi ti t nh sau: *N m 1950, H i Linh t i Roma và c ng t i Nhà Qu n lý Phát Di m (Foyer de Phát Di m) do Cha Luca Tr n V n Huy ng u. Cha Huy r t nghiêm kh c trong v n k lu t và gi gi c c a Nhà Qu n lý, nên r t khó cho H i Linh trong v n h c hành và nghiên c u Âm Nh c thêm. H i Linh li n liên l c v i Cha L ng Kim nh (ang nghiên c u Tri t h c) t i Paris, Pháp. Và sau ó, H i Linh kh n gói lên ng qua Paris v i Cha Kim nh và m t s thành viên khác t i c n nhà s 21 Rue Beaurepaire, Paris X. Sau khi t i Paris, H i Linh vùi u vào v i c nghiên c u Âm nh c t i Institut Grégorien de Paris (chuyên gi ng d y v Bình ca c ng nh v i u khi n) và Tr ng César Franck (chuyên d y v Sáng tác). H i Linh mi t mài ngày êm nh v y su t 6 n m, cho n khi v N c n m 1956.*

H i Linh cho bi t r ng: H i Linh qua Paris h c tr c Cha Ngô Duy Linh 3 n m, nên khi Cha Linh qua Paris (1953) H i Linh a các tài li u h c t p cho Cha Linh. Vì th , Cha Linh m t thêm c 3 n m.

Th i gian nghiên c u Paris, ngoài H i Linh và Ngô Duy Linh, còn có Nh c s Ph m Duy và Linh m c Nh c s L ng Hoàng Kim. Cha Hoàng Kim k v i tôi (Nh Long) nh sau: *H i Paris, c m i l n n nhà Cha Kim nh, tôi g i l n: H i Linh có nhà không? Khi H i Linh m c a, tôi (Hoàng Kim) hát th t to, ch c vui H i Linh: “M i, óai th ng xem n c Vi t Nam...”. H i Linh li n vái Hoàng Kim: “Thôi thôi, t l y chú mà...”.* (b i vì, nh c i u bài này “Tây” quá...

Cha Hoàng Kim còn k : Lâu lâu, H i Linh, Ngô Duy Linh, Ph m Duy, Hoàng Kim... th ng g p g nhau chia s nh ng khám phá m i l v Âm nh c, Ph m Duy b c b ch: “*Các c u tu tác... còn t m t êm mà không có ng i p bên c nh, t ch u không c...*” i u này, c ng đ hi u. C c h i ký c a Ph m Duy s th y ch t ng h s , bay b m su t cu c i tài hoa c a Thiên tài Ph m Duy...

Cha Ngô Duy Linh có l n tâm s : *May m n cho B và H i Linh (Cha con tôi v n th ng x ng hô b con) c th hu n m t b c Th y l i l c là Giáo s Guy de Lioncourt. Sau 6 n m mi t mài, H i Linh ã t t nghi p Composition Musicale, Chef de Choeur, Diplome de Chant Grégorien v i lu n án “La Couleur Vietnamienne dans le Chant Grégorien” (M u s c Vi t Nam trong Bình ca).*

Chính Linh m c Nh c s Hoàng Kim cho tôi (Nh Long) bi t: Sau khi t t nghi p Âm Nh c vi n César Franck, Giáo s Guy de Lioncourt nói: “... *trong su t i d y h c c a tôi, tôi ch g p c hai môn sinh l i l c nh t: ó là H i Linh c a Vi t Nam và Kishio Hirao (Tr ng Ban Nh c ài Phát thanh Tokyo, Nh t B n).*

* Vài nét v Linh m c Gioakim L ng Hoàng Kim: Sinh ngày 12.09.1927, quê ng Quan, xã V An, ph Ki n T ng, t nh Thái Bình. Vào Ti u Ch ng vì n M c thu c Giáo ph n Thái Bình n m 1942. Lên i Ch ng vì n Alberto, Nam nh n m 1949. Th phong Linh m c trong tháng 6 n m 1953. Nhi u t ài li u ghi n m sinh là 1930 (?). N u úng thì khi th phong Linh m c n m 1953, Cha Hoàng Kim m i 23 tu i. i u này, ph i t l i...

Cha Gioakim L ng Hoàng Kim du h c t i Roma và Pháp trong tháng 10 n m 1954. Tr v Sài Gòn vào cu i n m 1964. T n m 1965, Cha v giúp M c v cho Giáo x V n Xoài trong m t th i gian, r i Nhà th M c-Ti-Nho. Sau ó, v n Thánh Vinh S n, thu c Giáo x Ngh a Hoà (Chí Hoà). Là m t Nh c s sáng tác Bình ca s “1” c a Vi t Nam. C m t ngu n sáng tác phong phú là m t kho tàng Thánh Nh c áng trân quý l i cho h u th . Nh c s H i Linh ã t ng nói v i các môn sinh: “Ch c n m t bài THI U N SION thì Cha Hoàng Kim ã

x ng áng là m t i Nh c s ". K t khi Cha Hoàng Kim qua i (1985) n nay, ch a có m t Nh c s Công giáo nào n i gót sáng tác Bình ca n i ình ám. T tháng 6 n m 1984, Cha b b nh ung th Ph i và ã qua i ngày 15.04.1985, sau 58 n m hi n di n trong cõi nhân sinh v i 32 n m trong nhi m v Linh m c.

***

Trong th i gian nghiên c u Âm nh c t i Paris, H i Linh ã d t Nh c vào nh ng v n Th trác tuy t Hàn M c T . Giáo tr ng ca AVE MARIA (th Hàn M c T) c sáng tác trong th i i m này. N i ti p là nh ng tác ph m nh à L t Tr ng M , Duyên K Ng , Ra i...

* **Xin m m t d u ngo c:** Câu m u c a thi ph m Ave Maria: *Nh song l c tri u nguyên n ph c* c ... khi n r t nhi u ng i v n ch a hi u úng ý ngh a thâm thúy, cao tr ng c a Hàn M c T . Cách ây khá lâu, nhân c trên nguy t san Trái Tim c M do dòng ng Công phát hành t i Hoa K , ng i vi t xin ghi l i n i ây quý c gi am t ng:

Ý ngh a “Nh Song L c Tri u Nguyên...”

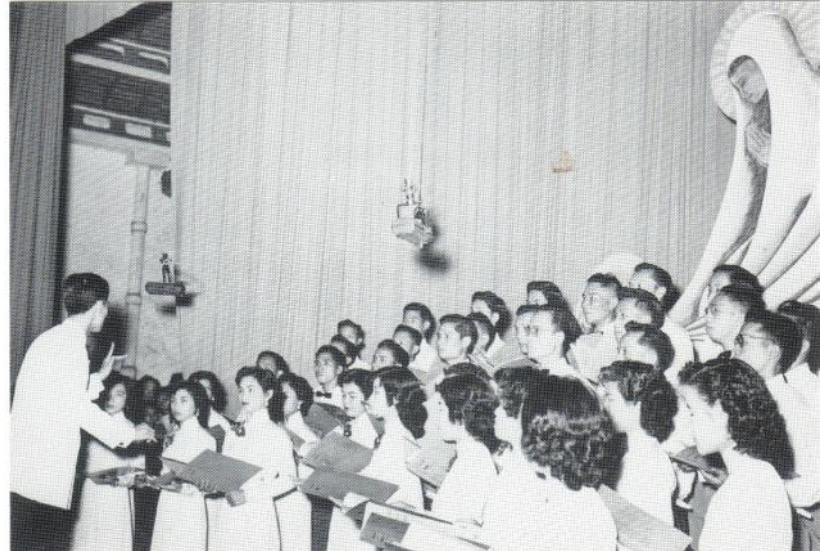
Nhân c bài th “Cho n êm Nay” c a nhà th Thi u Nguyên ng trên nguy t san Trái Tim c M s 96 tháng 12, 1985, tôi g p câu: “*Nh L c Tri u Nguyên m i tr bông*”, tôi mu n góp m t ý ki n v vi c gi i thích câu th u m t bài th b t h c a thi s Hàn M c T : Ave Maria: *Nh Song L c Tri u Nguyên...*

Tôi th y có r t nhi u hi u l m v câu u trong bài th này. H i còn nh , ng nghe các b c àn anh bàn v ý ngh a câu th này; thì c bi t chính v Th y d y c a b c àn anh là m t ng i chuyên v V n ch ng Vi t Nam, vi t trên báo Thanh Niên t th i còn Pháp thu c c ng không gi ng n i ý ngh a câu th này. Tr c n m 1975, trong m t bu i phát thanh thu c ch ng trình Công giáo ài Sài Gòn, Linh m c Nh c s Nguy n V n Minh (T ng Th ký y Ban Thánh Nh c tr c 30.4.1975) d n gi i v th Hàn M c T , tôi c ng c bi t, Linh m c hi u bi t ch a c th u áo, vì theo Linh m c: L c là Nai, Tri u Nguyên là trong Tri u ình, trong sân c a các Vua nhà Nguyên. Tr c ây, các N Tu Dòng Carmêlô Tông t i Houston c ng có ra m t cu n b ng nh c l y tên là “L c Tri u Nguyên - Nh Song L c”.

Vì cách t câu và cách vi t ch thì tôi c phép ngh r ng, các v ch hi u i khái là câu th ó ch v c M Maria. Vì nghe các b c àn anh cho câu th ó là m t bí hi m, nên tôi c công tìm tòi. Nhân khi i h c, c th hu n v i c Th m Qu nh, C nhân Hán h c, tôi có em câu th ra xin c gi ng gi i trong lúc truy n trò riêng t . C gi i thích r t d dàng và trôi ch y. Tôi xin phép ghi l i l i gi i thích c a m t v thâm nho, h u góp ph n cùng c gi , hi u thêm ý ngh a l i th c a Hàn M c T .

- **Song L c:** Song L c là hai ngôi Sao trong khoa T vi: L c T n và Hóa L c. - **Tri u:** Ch u - **Nguyên:** Ch nho, ch *nguyên* chính ra ph i c là *viên ho c nguyên* là chung quanh. V y ngh a en: c M nh ng i có hai ngôi Sao: L c T n và Hóa L c ch u chung quanh cung m nh. Theo T vi, cung m nh c a ng i nào có hai ngôi Sao này ch u chung quanh thì àn ông s t t i Th t ng, T t ng, àn bà s t i N v ng, Hoàng h u. V y “*Nh Song L c Tri u Nguyên*” có ngh a M Maria là N V ng (trong s m nh an bài c a Thiên Chúa).

Tôi xin thân th a l i m t l n n a, ây là ý ki n c a m t v thâm nho, ngoài ra tùy ý quý v xét oán. Tôi c bi t Linh m c Nguy n V n Minh là m t ng i r t ham thích h c h i, Ngài có nghiên c u v T vi, T ng s và c v bùa ng i n a. Ngài là Tuyên úy c a binh ch ng Th y quân L c chi n (VNCH), nên g p nhi u anh em g c Miên, có bùa ng i th c s . Vì th , Ngài c tâm nghiên c u có th giúp i s ng thi êng liêng c a anh em. Nh ng vì ch “Viên” mà c là Nguyên thì ph i thâm nho m i th u c. Tôi vi t quý c gi cùng ch quân t b n ph ng th ng lăm... (*Quang - Houston, Texas*)

Ca oàn H n N c đ i quy n i u khi n c a
 Ca tr ã ng H i Linh, trình t u t i r p Th ã ng Nh t,
 Sài gòn - Mùa Giáng sinh 23.12.1957

1956-1961: QUIC H NG - THÀNH L P CA OÀN H N N C

T Paris, Pháp qu c, H i Linh kh n gó i lên ã ng tr v c h ã ng. S tr ã ng và hành trang t ã ngo i qu c v , ch thành công khi có c ã nh ã ng c ã ng tác viên tâm c, thi t l p m t môi tr ã ng H p Ca. i u này, Cha Ngô Duy Linh ã cho tôi (Nh Long) bi t i ý nh sau: *Khi H i Linh v Vi t Nam thì vì c l p m t Ca oàn không khó vì nhân s là Ch ã ng sinh Ti u Ch ã ng vì n Phanxicô Bùi Chu đi c , c ã nh Nhà th Huy n S . Tuy nhiên, ch có bè Nam. Còn bè N l y ã u ra? H i Linh bàn v i Cha Ngô Duy Linh, xin phép c Cha Ph m Ng c Chi, tuy n bè N ã ngoài. Cha Linh g t i: Ch c ch n, c cha s không ch p thu n. Do v y, nhân s CA OÀN H N N C hoàn toàn không đ ãnh đ ãng gì ã n “Nhà Tu”.*

Sau khi v Sài gòn ít lâu, Nh c s H i Linh nh n đ y t i Âm Nh c vi n Sài gòn. Tuy nhiên, v ã ã ã m p m t hoài bão ki n toàn Ca oàn H n N c t t i m c ã ng thu t iêu luy n nh các Ca oàn t i các n c tiên ti n nh Pháp, c, Th y S ...

Còn m t chi ti t n ã r t quan tr ã ng trong cu c i Nh c s H i Linh, c ã ng c Cha Linh thu t l i: “N m 1956, khi ã ng chu n b hành trang lên ã ng v Sài gòn thì Cô Ph m Th Lyc ã ng m i t t ã nghi p T i n s Giáo d c Hoa K - trên ã ng v Sài gòn, ghé qua Paris ít ngày. Không bi t do ai gi i thi u, Cô Lyc ã ng p Cha Ngô Duy Linh, ã ý: *N u Cha v Sài gòn l p Ban Hát thì Cô s t i p m t tay; vì Cô có h c m t th i gian v Âm nh c t i M .* Cha Linh tr l i r ã ng, vì Ngài là Linh m c, nên v N c ch chú tâm đ y h c là chính, không ch tâm l p Ban Hát. ã ng th i Cha Linh nói: *Tôi có m t ã ng i b n - H i Linh - s l p m t Ban Hát lý t ã ng trình đi n trong t ã ng lai. Tôi s gi i thi u Cô c ã ng tác.* Cô Ph m Th Lyc chính là Cô H i Linh khi c hai chính th c k t hôn ngày 11 tháng 2 n m 1958 t i thành ph Cao nguyên ã L t y th m ã ng và nh c ph m ã L T TR NG M (th Hàn M c T) do H i Linh đ t Nh c t ã ng ã ng i yêu M NG LY trong m t ã m Tr ã ng y thi v trên núi i mi n s n c c. Do nh n xét t ã ngo i c ã nh, các b n thân nh Lm Ngô Duy Linh, Lm V Minh Thái, Lm Tr n c Huynh, Lm V ã nh Trác... không ã ng thu n, nh ã ng cu i cùng, H i Linh quy t t i n t i...”

ôi nét v Ca oàn H N N C

Nhã vi t trên, n m 1956 tr v Vi t Nam, dù b t c giá nào, H i Linh c ng ph i g y đ ng m t Ca oàn có t m vóc. Công vi c ã tu n t di n ti n t t p. Ngôi tr ng Trung h c Nguy n Bá Tòng (ng Bùi Th Xuân, Qu n 3, Sài Gòn) là a i m sinh ho t c a Ca oàn H n N c trong các ngày Ch Nh t m i tu n. Lúc b y gi do Linh m c ình Ti m làm Hi u tr ng. Có m t giai tho i r t vui v Cha Ti m, H i Linh k cho tôi (Nh Long) nghe nh sau: *Khi H i Linh v Sài Gòn n m 1956 và d y Nh c t i H c vi n Lê B o T nh (ng làng 21, Gia nh). ây là Liên i Ch ng vi n do c cha Chi xây cho Bùi Chu, Phát Di m và c nh ng Giáo ph n di c t m i n B c 1954. Th y Ti m là m t Ch ng sinh v i nhan s c khiêm t n nh t c a Ch ng vi n. M t hôm, trong gi t p hát t i h i tr ng c a H c vi n, H i Linh t m t m nói: Chúa ban cho m i ng i m t nhan s c cùng v i nh ng nhi m v khác nhau. Nh ng Ch ng sinh p trai, sáng s a... thì c ch n giúp L , nhan s c trung bình... thì vào Ban Hát; còn nhan s c nh ... Th y Ti m... thì ch c t bình h ng u Nhà th ... T t c h n m t tr m i Ch ng sinh v tay reo hò nh pháo n . N m 1972, khi H i Linh t Hoa K tr v Vi t Nam và g p Cha Ti m tr ng Nguy n Bá Tòng, Cha Ti m v a c i v a nói vui: n bây gi , con v n còn ph i t bình h ng y Th y ...*

Mùa Giáng sinh 1957, ca oàn H n N c ra m t gi i th ng ngo n Sài Gòn m t cách ph n kh i t i r p Th ng Nh t. N m 1958, t i Th o C m Viên Sài Gòn, Ca oàn trình t u h p x ng à L t Tr ng M v i ph n nh c m c a Ban Nh c Hòa T u New York c a Nh c tr ng Sherman đ i s i u khi n c a chính Nh c s H i Linh.

- N m 1959, vào nh ng ngày 16, 17, 18 tháng 2 n m 1959, i H i Thánh M u Toàn Qu c t ch c t i th ô Sài Gòn mang t m vóc Qu c t v i s hi n di n c a c H ng y Agagianian, c s c a c Thánh Cha Gioan 23 và nhi u Giám m c Á Châu - Ca tr ng H i Linh i u khi n Ca oàn H n N c m nh n ph n Thánh ca trong Thánh L i Trào tr c V ong cung Thánh ng (Nhà th c Bà) Sài Gòn. Bài Kính M ng N V ng c Gi i Nh t trong đ p này.

Ngày 21.11.1971, i H i Thánh Nh c Toàn Qu c l n u tiên, do Linh m c Nh c s Ti n D ng và Linh m c Nh c s Gioan Nguy n V n Minh t ch c t i h i tr ng La San Taberd Sài Gòn, ca oàn H n N c l i m t l n n a sáng chói trong i h i. Trong i h i long tr ng này, Ca tr ng H i Linh i u khi n Ca oàn i H p x ng Liên Tu s v i m y tr m ca viên g m các i Ch ng sinh Sài Gòn, i di n các Dòng tu Nam n , cùng v i Ca oàn H n N c - trình t u Giáo Tr ng ca AVE MARIA. Sau trên m t th p niên v ng bóng, s ki n H i Linh tr l i b c i u khi n ã em l i ni m tin t ng, ni m ph n kh i cho gi i yêu chu ng ngh thu t H p ca. Cùng xu t hi n trong đ p này có Ban Dân ca c a Nh c s Hùng Lân, Ca oàn H ng Nam c a Linh m c Nh c s Hoàng Kim, Ca oàn p Bình Minh c a Linh m c Tr n H c Hi u...

i h i g m 2 su t:

- Su t 1: Khai m c lúc 10 gi sáng do c T ng Giám m c Nguy n V n Bình ch to .
- Su t 2: Khai m c lúc 5 gi chi u do c Khâm s Toà Thánh Henri Lemaître ch to .

ây là l n u và c ng là l n cu i, ngành Ngh thu t Thánh Nh c Vi t Nam t ch c c m t i h i qui t nh ng Ngôi Sao xu t chúng th t tuy t v i. Khách th ng ngo n là thành ph n nghiêm ch nh, có trình ...

Trong khi H i Linh có t đ ng võ thì Cô Ph m Th Ly v n làm vi c t i Toà i s Hoa K t i Sài Gòn. Do nh ng nguyên nhân sâu xa, n m 1961, gia ình Nh c s H i Linh l i di chuy n qua Hoa K v à Bà Ly xin c m t chân Khoa tr ng (Dean) t i m t i h c. Lúc này, ông bà ã có hai ng i con: Cecilia Dung Tr n và Joey c Tr n. Khi sanh Cecilia Dung, trong m t êm, H i Linh sáng tác xong m t b n H p ca 4 bè. ó là bài Lòng M (l i c a Y Vân). Riêng c u c thì mãi sau khi v l i Vi t Nam (1970) H i Linh m i sáng tác xong bài Th ng B m t ng cho con trai.

Trong thời kỳ 1961-1969, H i Linh có cơ hội nghiên cứu thêm nghệ thuật Âm nhạc tại Mỹ, đồng thời đi du lịch tại Việt Nam và Văn hoá Á Đông tại thị trấn Monterey, California cho những nhân viên chủ nhân của hãng làm việc tại Việt Nam. H i Linh than thở: Thời gian này, họ không sáng tác được bao nhiêu...

TR L I QUÊ H ÑGL N TH HAI CHO N NGÀY SÀI GÒN T PHIM 30.4.1975

Năm 1969, H i Linh từ California bay qua Paris rồi trở về thăm Việt Nam do sự thúc giục của cha Ph m Ng c Chi và Ủy ban Thánh Nhạc Toàn quốc. Cảm thấy không thoải mái về sự thay đổi và sự tự do của mình lúc đó - vì thời gian không chính xác - chính H i Linh cũng cảm thấy vậy, nên vì sự quyết tâm là một quy tắc không ngoại lệ và hợp lý, không còn lựa chọn nào khác. Chính H i Linh có lời cho biết: *Thời gian chủ yếu ở Việt Nam, gia đình cũng gặp rất nhiều khó khăn: Hai con Cecilia và Joey nhận được không lương và báo cho Nhà trường can thiệp cô cậu đi Mỹ. Bà Lyc ng không mua vì cậu sống ở Mỹ Cali đã nhận được vàng (m c d u Giáo sư Bá Khê s n sàng s p x p Bà Ly v d y t i i h c à L t).*

Năm 1970, tôi còn nhớ rõ vào một buổi trưa, sau khi đi La San Taberd về Nhà thờ M c-Ti-Nho (góc đường Hàng Thập Th và Đình Tiên Hoàng), đang đứng xe vào phòng nghe hát thì Cha Hoàng Kim từ trên lầu nói với tôi về những thanh niên và thanh thiếu niên: **Nh Long i, H i Linh ã v t i Sài Gòn này r i.** Và rồi hai Cha con tôi nói chuyện ít phút, vì tôi còn phải đi dự tiệc mừng Thánh M u, Gia nh vào 2 giờ chiều. Tôi nghĩ, Cha Hoàng Kim nhận được: *H i Linh ã b c vào cái tu i Ng Th p Tri Thiên M nh (tu i 50) và s ng t i Hoa K quá lâu v i m t kh n ng Thi ên phú nh v y, bó chân bó tay x ng i, u ng i...*

Vì H i Linh trở lại Sài Gòn lần này ã tạo nên một luồng gió mới thổi vào Ủy Ban Thánh Nhạc VN. Công việc đầu tiên là tái sinh hoạt Ca đoàn H n N c v i m t s ca viên mới. May mắn, Dòng M Mân Côi (Chí Hoà) ã dành một phòng nhỏ bên trong Môi Khôi H i Linh tạm trú trong khi chờ đợi có nơi ở mới. Nhờ sự duyên dáng quý hiếm của Dòng Mân Côi gợi ý cho H i Linh cũng tuyển chọn 30 em trong số 300 em nữ sinh đi tu bổ sung 2 bè Soprano và Alto. Bè Tenor và Bass gồm những Ca viên H n N c c và một số thành viên mới. Bên cạnh H N N C S 1 v i nh ng ca viên ch n l c k nh v y nên ã t c t m m c ng thu t nh ý H i Linh mong i. Nhưng sau, vì những lý do ngoài ý muốn, Ca đoàn H n N c phải đi về sinh hoạt tại trường Nguyễn Bá Tòng (đường Bùi Thị Xuân) và lẽ nhiên một luôn 2 bè Soprano và Alto mà H i Linh ã dày công luyện tập trong một thời gian dài. Bên cạnh H N N C S 2 b m t i nh ng gì ng ca ch n l c áng trân quý.

CÔNG TRÌNH SÁNG TÁC 1940-1988

T T C NH NG NH CPH M UN M TRONG CH : TÔN VINH THIÊN CHÚA & TÁN T NG QUÊ H ÑNG

* **1940-1945:** Bài M i! oái thơ ng xem n c Việt Nam, Au Paradis và r t nhi u ca khúc v c M , Thánh C Giuse và các Thánh, Chín S Phúc Âm, Kh i Hoàn Ca (Tiếng Nhạc Oai Hùng), Hàng Quê, Bao Chín S Anh Hùng, Thanh Niên Ca, Xuân Bính Tu t. Những n i b t nh t là vào Mùa Giáng sinh 1945, sáng tác bởi nhà văn HANG BELEM.

* **1956-1960:** Ngoài những gì đã Âm nhạc tại Nhạc viện Sài Gòn, tôi cũng viết, huấn luyện Ca đoàn H n N c, H i Linh quy tâm đến những khúc hát dân tộc, những bài thơ ng v n Th trắc tuy t c a Hàn M c T : Ave Maria, Ra i, Kính Mừng N V ng, à L t Tr ng M , Duyên K Ng . Các nhạc phẩm như Hồ Non N c (th Võ Thanh), Nhạc Việt, Cóc quân, Ra Kh i, Chính Ph Ngâm (8 câu u c a tác phẩm Chính Ph Ngâm Khúc c a n s oàn Th i m), Cung àn B c M nh I (Truyện Kiều c a thi hào Nguyễn Du), Tiếng Thu (th L u Tr ng L), Lòng M (l i c a Nh c s Y Vân)... cũng hoàn thành.

* **1970-1986:** Ngoài vì c d y Nh c t i i h c à L t, Thành Nhân, Minh c, Su i Nh c và ào t o c 40 l p Ca Tr ng (Chef de Choeur) t i Sài Gòn và à L t, H i Linh còn sáng tác: Cung àn B c M nh 2, 3, 4; Th ng B m, Chu i C i và NGÀI LÀ THIÊN CHÚA (Kinh Te Deum). Ph so n Say Noel c a Linh m c Kim Long. Th c hi n hai b ng nh c M T GI H P CA I, II. Hoàn thành hoà t À BÌNH...

Sau bi n c 30.4.1975, H i Linh lui vào bóng t i và âm th m d y àn, d y sáng tác và Ca tr ng t i t gia. Ti p t c sáng tác H ng Ân Thiên Chúa, B L N V ng Hoà Bình, Vinh Danh Thiên Chúa, Hoan C a Mùa Tr ng Xuân, Tình N c Non, Khúc Ca M t Tr i, Chúa Kh i th ng, M ng Kính Thánh Giuse. Nhu n s c hai bài c a Linh m c V ình Trác: Tán T ng H ng Ân, Tình Chúa Yêu Tôi. Nhu n s c hai bài c a H i Tri u: B n Thiên àng, Yêu Con i i. Tr ng ca Các T o V t (l i kinh c a Thánh Phanxicô).

- Các Mùa Giáng Sinh 1976, 1977, 1978 u h ng d n cho các môn sinh t ch c nh ng ch ng trình C u nguy n Thánh ca t i các Trung tâm sinh ho t Công giáo Sài Gòn. c bi t, Mùa Giáng sinh 1979, nh s giúp c a Cha S Huy n S, Nh c s H i Linh ã t ch c m t ÊM THÁNH CA GIÁNG SINH mang t m m c qui mô và r ng l n. Sau ó, ti p t c t ch c nh ng bu i C u Nguy n Thán h ca t i Dòng Phanxicô Dakao (Sài Gòn) nhân d p K ni m 800 n m sinh nh t Thánh T ph Dòng. Tr ng ca Các T o V t (b n d ch c a Linh m c V ình Trác) c hoàn thành và trình t u d p này.

- Mùa Giáng sinh 1980, trong khi ang h ng d n các Ca tr ng, các môn sinh t ch c êm c u nguy n Thánh ca TH N NH C LÊN NGÔI, qui t h u h t các ca oàn l n t i Sài Gòn, thì bi n c au th ng x y t i: V án c L (Dòng Tên) ã làm tê li t h u h t các ca oàn. Bi n c nói trên ch x y ra tr c Giáng sinh 1980 có m t tu n l . K t sau bi n c này, Nh c s H i Linh âm th m lui vào bóng t i. Tuy nhiên v n ti p t c d y sáng tác và Ca tr ng cho t ng nhóm nh do các Giáo x g i n. Hoàn ch nh 2 tài li u Âm nh c:

1. L I VI T THOÁNG M NG - Trình bày m t h ng sáng tác c áo, nói lên nét p thanh thoát nh nhàng c a Á ông, c bi t là Vi t Nam. Trình bày l i vi t nh c Vi t không c u k , r m rà, s nh nh c Tây ph ng. Nh c s nh n nh: Th gi i ngày nay ang i tìm m t cái gì nh nhàng thanh thoát áp ng v i nguy n v ng thâm sâu c a tâm h n sau nh ng lúc c m th y b n lo n và b t an. Trong nh ng gi d y sáng tác, Nh c s H i Linh luôn luôn nh n m nh n y u t này cho các môn sinh.

2. TRÌNH T U S NG NG - N i dung h ng d n ph ng cách i u khi n m t B n H p Ca sao cho t t i m t trình ngh thu t tinh vi. Làm sao có th di n t c cái H N c a b n nh c. i v i các môn sinh th hu n các l p Ca tr ng, th u tri t TI T T U là i u ki n quan tr ng nh t c a ng i Ca tr ng. Chính Nh c s H i Linh ã ghi l i m t cách c n tr ng nh sau: *C ng nh Jérôme- Joseph de Momigny (20 January 1762 - 25 August 1842), lý thuy t TI T T U C ING A TRÊN V CH NH P s ph i c n sâu trong m ch máu, bu ng tìm c a ng i Ca tr ng. Khi tôi ch t i, xin c ng vì t nó trên m tôi ng i i kh i quên n m tro tàn c a tôi...*

Hình bìa Giáo tr ng ca AVE MARIA - Minh ho "Thiên Th n Truy n Tin"

TR L I HOA K - IN GIÁO TR NG CA AVE MARIA

* 1986 -1987

Sau khi hoàn t t m i th t c do hai ng i con Cecilia Dung và Joey c b o lãnh, Nh c s H i Linh t giã Ca oàn H n N c và h hàng, thân h u, r i Sài Gòn i Bangkok, Thái Lan ngày 8 tháng 5, 1986. Trung tâm chuy n ti p Swan Plu 11 ngày. Sáng 19.5.1986 r i Bangkok qua Tokyo (Nh t) và t i San Francisco lúc 13:15 ngày 19.5.1986 (gi a ph ng). Có Bà Ly, Dung, c, Cha Tr n c Huynh, cô Th Th ra ón. V nhà hai con Dung+ c Sacramento, th ph bang California.

* HÌNH BÊN TRÁI - Khuya êm 20.5.1986, c ông Mai Thanh L ng, Cha Ngô Duy Linh, Nh Long và cháu Ph ng Anh ra phi tr ng ón Nh c s H i Linh. i v i H i Linh có Cha Tr n c Huynh và cô Th Th . * HÌNH BÊN PH I: Nh c s H i Linh gi i thi u Ca oàn H p tuy n Vi t Nam t i New Orleans trình t u trong I H I THÁNH NH C HOA K khai đi n t i New Orleans ngày 1.7.1986.

Do s chu n b và s p x p c a Linh m c Ngô Duy Linh, h i 10 gi 15 t i ngày 20 tháng 5 n m 1986, Nh c s H i Linh t chân t i New Orleans. Có c ông Mai Thanh L ng, Cha Ngô Duy Linh, Nh Long và cháu Ph ng Anh ra ón t i phi tr ng. T ó, c ng t i c n nhà s 3876 Eastview Dr. Harvey, Louisiana (n i ây có các Cha Ngô Duy Linh, V Hân, Ph m V n Tu). * Có hai Nh c s xu t s c nh t, c cu c i ph ng s Chúa và ph c v Giáo h i: H I LINH và NGÔ DUY LINH, tr c khi ch t, u h t mình ca t ng và trì ân Cha PH M V NTU trong nh ng n m tháng dài s ng bên nhau, chan ch a tình ng i...

Không k p ngh d ng s c vì ch 2 tu n sau, ph i t p d t g p gáp cho Ca oàn H p tuy n Vi t Nam t i New Orleans k p trình đi n Thánh ca trong H I NGH THÁNH NH C HOA K v ào chi u ngày 1.7.1986. ây là bu i i u khi n u tiên sau 16 n m r i Hoa K . Trong bu i trình đi n này, Nh c s H i Linh ã c 800 Ca Nh c s , Nh c công Hoa K ng lo t ng lên, v tay tán th ng n ng nhi t b t t n. Nhìn l i cu n Video, lòng trào dâng m t ni m xúc c m, hãnh di n, t hào cho Dân t c Vi t Nam. ây là thành ph n c t a nghiêm ch nh, ch n l c, v i m t trình Âm nh c có t m vóc. Sau khi trình đi n, Linh m c Giám c y ban Ph ng v Thánh nh c Hoa K , Cha Virgil C. Funk ã khiêm t n n chào m ng Nh c s H i Linh: "... t t c u d i bàn tay tuy t v i c a ông. Tôi không bi t ph i dùng nh ng l i nào cho x ng áng. Ông nên a ca oàn Vi t Nam i trình đi n Thánh ca trên n c M . Chúng tôi s giúp Ông."

* T tháng 8 n m 1986 ti p t c m nh ng l p hu n luy n Ca tr ng t i New Orleans, California, Portland Oregon, Dồng c M ng Công Missouri - Dallas - Fort Worth (Texas). Trong th i gian này, sáng tác nh ng b n Thánh ca, chu n b cho D p L Tôn Phong Hi n Thánh t i Roma: KÍNH M NG CÁC THÁNH T O VI T NAM - BÀI CA KH I HOÀN.

- Mùa Giáng sinh 1986, hàng đ n và c v n cho các bu i Trình di n Thánh ca Giáng sinh t i California. Ngoài ra, i u khi n Ca oàn La Vang t i Portland, Oregon trong Thánh l i tr ào 2 k Hành H ng 1986, 1987.

- Nhân d p a ph n Thái Bình m ng K ni m 50 n m thành l p, Nh c s H i Linh qua Houston, g p g h ng đ n ca oàn t i ây. ã có ch ng trình m l p hu n luy n Ca tr ng t i vùng Houston.

- Tháng 7, 1987 r i Portland, Oregon v Missouri giúp Ban Thánh Nh c và m l p Ca tr ng t i Dòng c M ng Công. i u khi n Ca oàn t ng h p trong Thánh l i tr ào NGÀY THÁNH M U tháng 8 n m 1987. In và phát hành Nh c ph m AVE MARIA , k ni m *Hai Ngàn n m sinh nh t c M* . Trong công vi c in n này, tôi (Nh Long) là con thoi gi a Nh c s H i Linh và Cha Giám t nh Nguy n c Thi p CMC, Cha ình V ng C n CMC (tr ng Ban T ch c Ngày Thánh M u 1987). Vì có m t vài nhân s trong Nhà Dòng bàn ngang, công vi c g p tr c tr c. Nh ng cu i cùng, Chúa và c M ã can thi p. Nhà Dòng in 3000 t p. Nh c s H i Linh nh n tác quy n 700 t p và Th y ã giao cho Nh Long mang v New Orleans, sau i H i 1987. ây là m t Nh c ph m in trang trong duy nh t trong su t cu c i Âm nh c c a Nh c s H i Linh.

* D p Thanksgiving cu i tháng 11 n m 1987, m l p Ca tr ng t i Dallas-Fort Worth. R i Dallas-Fort Worth trong m t tâm tr ng ph n kh i và t i vui. Chu n b cho l p Ca tr ng t i Houston theo yêu c u c a gi i tr t i ây...

* Do l i m i c a Linh m c Nh c s Ngô Duy Linh, Nh c s H i Linh ã nh n h ng đ n ph n ngh thu t các b n Thánh ca trong Thánh l êm Giáng Sinh 24.12.1987 t i Nhà th c M Lên Tr i, Avondale, Louisiana. i u khi n c ng ng h p x ng b n HANG BE-LEM. ây là l n i u khi n và m phong c m cu i cùng trong cu c i.

* **HÌNH TRÁI:** Chi u ngày 4.10.1987, l p T p hát New Orleans, Louisiana (s d L Phong Thánh t i Roma 19.6.1988) m ng sinh nh t l n th 67 Nh c s H i Linh t i hoa viên tr c University Center, i h c UNO (University of New Orleans). M ng sinh nh t l n cu i cùng...

* **HÌNH PH I:** Nh c s H i Linh m phong c m trong ÊM GIÁNG SINH 24.12.1987 và i u khi n Ca oàn & C ng ng dân Chúa t i Nhà th c M Lên Tr i, Avondale, Louisiana nh c ph m HANG BELEM...

Ca đoàn Nhà thờ Thánh M. Lên Tr. i (Avondale, Louisiana) trong **ÊM GIÁNG SINH 24.12.1987**
 ... còn có s. hi n đ. i n c. a Nh. c. s. H. i Linh, Cha Ngô Duy Linh

* 1988: RA IÊM ÁI

H. i 5 gi. chi u ngày 5 tháng 01 n. m 1988, r. i New Orleans i Los Angeles, California chu n b. t p hát d. p L. Phong Thánh. Tr. c khi t. i Los Angeles, máy bay ng. ng Dallas m. t kho ng th. i gian ng. n. G. p và nh. n nh. anh em nhóm Dallas - Fort Worth. êm 5.01.1988 t. i Los Angeles, trong m. t tr. ng thái m. t m. i vì tu. i ã cao và ph. i ng. i trên máy bay lâu gi. . Tr. i qua m. t êm tr. n tr. c, m. t ng. ...

Ngày 6 tháng 01 n. m 1988, m. t m. i và mu. n t. i phòng m. ch Bác s. . Sau nh. ng giây phút au. n d. n d. p, Nh. c. s. H. i Linh t. tr. n h. i 6 gi. 30 chi u (gi. a ph. ng) t. i b. nh vi n Fountain Valley, California. Linh c. u c. t. t. i Nhà Quàn, H. i Vi. t Nam T. ng T. (ng h. a trang Melrose Abbey, 2302 South Manchester, Anaheim, Cali.) Thánh l. ti n. a c. hành vào lúc 5 gi. 15 chi u th. T. ngày 13 tháng 01 n. m 1988 t. i Thánh ng Saint Callistus (C. ng oàn Tam Biên) 12921 Lewis St. Garden Grove, California.

Di chuy. n linh c. u v. New Orleans, Louisiana trên chuy. n bay #798 Delta Airlines. Máy bay r. i Los Angeles h. i 12:20 Pm (gi. a ph. ng) t. i New Orleans, Louisiana h. i 5:44 Pm (gi. a ph. ng) ngày 14 tháng 01 n. m 1988.

Anh Joey c, cô Cecilia Dung, Nh. Long, bà Ly
 c. nh thi hài Nh. c. s. H. i Linh t. i New Orleans
 (15.01.1988)

Thánh lễ cầu nguyện cho các hành t tử WESTSIDE FUNERAL HOME, Westbank Expwy, Marrero, Louisiana vào hồi 5 giờ chiều ngày 15.01.1988. Hồi 9 giờ sáng ngày 16.01.1988 chuyển Linh c tử Westside Funeral Home tử Nguyễn Ngọc M Lân Tr tử, Avondale, Louisiana (n tử Cha Ngô Duy Linh làm Qu n nhi m). Ph n C u nguyện Thánh ca T ng Ni m và Thánh L ng t tr ng th ã c di n t i n t 10 gi n 12 gi 30 tr a. Sau ó, chuyển Linh c tử ra Ngh a trang Avondale. Ph n m t a l c t i: Restlawn Park Cemetery Garden of Family Devotion Block H, Square G Plot 22, lot 2.

* i u th t l ùng là nh ng danh tài l i l c nh H i Linh, Ngô Duy Linh, Tr n Cao T ng u ch n v ph c v m t m nh t nh bé nh t v à an ngh t i ngh a trang Avondale, Louisiana...

Châu thành Ng c Lân (New Orleans, Louisiana) Mùa Giáng Sinh 2010

Nh long Nh lang s n

* *S th o: D p L An táng Nh c s H i Linh (16.01.1988) * Hoàn ch nh: Mùa Giáng sinh 2010*

* *M t s l n c gi h i v bút danh c a ng i vi t bài này, xin th a:*
- *Nh Long: L y t tên hai dòng sông Nh Hà và C u Long ghép l i.*
- *Nh Lang S n là m t c nh ò r t ngo n m c n m vùng ba biên gi i Tây T ng, Mi n i n và Hoa l c. Chính n i ây là th ng ngu n dòng C u Long giang...*

*****

Cha Ngô Duy Linh, Nh c s Ph m Duy, Nh Long và anh Nguyễn tr c ph n m Nh c s H i Linh

I U V N NGÀY V NH BI T H I LINH – Ph m Duy

Anh Hi Linh th ng m n,

Tôi c hân h nh quen anh vào bu i chi u ông 1954, ngay c a mi ng h m métro, tr c th m á c a Nhà Hát L n Opéra, bên h u ng n dòng sông Seine c a thành ph Paris trong m t mùa t l nh và u t i ! Lúc ó tôi ang theo h c Institut De Musicologie thu c vi n Sorbonne v i t cách m t bằng thính viên, còn anh thì ang th hu n t i Tr ng Nh c César Franck. Chi u hôm ó, c ng có m t v S huynh tr tu i Ngô Duy Linh. Và chính Ngài là ng i r t t nh , ã g i phone cho tôi, h n t i g p nhau ây, tr c c ng l n c a m t Lâu ài Ngh Thu t... Chúng ta ã kéo nhau i u ng n c và trò chuy n r t lâu v Âm nh c. Chúng ta ã r t yêu quý nhau, b i vì chúng ta u ang cùng i h c h i nh ng ki n th c v âm nh c c a nhân lo i ph ng xa, có thêm ch t li u dùng vào vi c xây d ng m t n n nh c mang âm h ng dân t c...

Tôi còn nh hôm ó, anh ã d y cho tôi bi t r ng trong Công giáo Vi t Nam có nh ng bài *Chant grégorien* – mà anh g i là *Bình ca* – hoàn toàn do ng i Vi t so n ra. Lúc ó, anh ang chu n b trình lu n án v **MÀU S C VI T NAM TRONG BÌNH CA (LA COULEUR VIETNAMIENNE DANS LE CHANT GREGORIEN)** và anh ã h i tôi, khi ó ã c coi nh m t ng i chuyên kh o v dân ca (folkloriste) là : ã có bao gi tôi s u t m nh ng *Bình ca Vi t Nam* ch a? S hi u bi t c a tôi lúc ó hã y còn quá non n t, nh ng tôi c ng ã bi t r ng t nhi u th k tr c, trong gia ình Công giáo, ã có r t nhi u nh ng bài *Ca v nh là th l c bát* c hát lên v i nh ng i u hát c truy n nh *hát vãn, hát về, tr ng quân, quan h* ... v n c ng có nh ng cung b c g n g i v i các âm giai trong nh c *Grégorien* ... Lo i này c anh g i là *C Giáo Nh c Vi t (Chant Paraliturgique)*. Tôi c ng còn bi t thêm r ng trong giai o n thành hình c a n n Tân Nh c vào u th p niên 1940, ã có nh ng công trình quan tr ng c a Nh c oàn Lê B o T nh v i nh ng ca khúc *Giáo ng do ng i Vi t Nam so n ra*, c in trong nh ng cu n sách g i là NH C T P CUNG THÁNH. Và m t trong nh ng bài hát hay nh t c ph bi n nhanh nh t c hai bên l ng, bên giáo l i là bài **ÊM ÔNG hay HANG BÊLEM** c a anh, so n ra trong n m 1945.

R i chúng ta tr v Vi t Nam, chúng ta l n lên v i s l n lên c a Nh c Vi t. Tôi ã theo dõi s ho t ng Âm nh c c a anh và r t c m ph c anh trong hai ch mà anh ã v ch ra m t cách rõ ràng : *Tôn Vinh Thiên Chúa và Tán T ng Quê H ng*.

Nh ng l i kinh c a Thánh Phanxicô mà Linh m c V ình Trác ã so n thành th anh ph nh c, ã khi n cho chúng tôi, nh ng k ngo i o, th y c t o v t nh *M t Tr ng, M t Tr i, Tinh Tú, chim chóc, kim m c th y h a th* ... t t c u lên ti ng ca t ng Thiên Chúa, khi n cho chúng tôi c ng mu n c t ti ng ca theo. Chúng tôi còn c th y bài th THÁNH N NG TRINH MARIA c a Hàn M c T , tr thành m t *Giáo tr ng ca* do bàn tay sáng t o c a anh, th y c giá tr tuy t nh c a *thi ca và âm nh c Công giáo Vi t Nam*, không thua kém b t c thi ca và âm nh c c a b t c ng i Công giáo nào trên th gi i. R i t i nh ng bài kinh *Te Deum* – T N THIÊN CHÚA, KÍNH M NG N V NG, TÁN T NG H NG ÂN c a anh ã vang d i trong các Giáo ng trong n c, càng ngày càng gi cho Ni m Tin vào Chúa càng tr nên sâu m.

Tôn vinh Thiên Chúa nh ng anh c ng không quên *Tán t ng Quê h ng*. Hai i thi ph m c a dân t c nh CHINH PH NGÂM và KIM VÂN KI U ã c anh ph thành nh ng b n h p ca v i, mang hình th c *ca nh c giao h ng (poème symphonique)* hay *ti u nh c k ch (micro-opéra)*. Và bi t bao nhiêu công trình khác c a anh nh CÓC QUÂN PHÁ THIÊN ÌNH, TH NG B M CÓ CÁI QU T MO, RA I, RA KH I, H NG QUÊ... ã tr thành nh ng viên ng c quý giá nh t c a gia tài Âm nh c Vi t Nam trong th k hai m i này. Anh l i còn quá r ng l ng mà ban b cho ng i i sau nh ng kinh nghi m sáng tác c a anh qua cu n sách nhan L I VI T THOÁNG M NG, d y cho h u b i bi t c nét p c áo c a Nh c Á ông nói chung, Nh c Vi t Nam nói riêng, v n không c u k , r m rà hay s nh nh c Tây ph ng và chính cái n s nh nhàng c a nó s c ng i Tây ph ng tìm v , khi h c m th y có s b t an kinh kh ng trong cu c i quá thiên v v t ch t c a h .

Ngoài tài sáng tác ra, anh còn là ng i ã t o ra r t nhi u *Ca tr ng (Chef de choeur)* b i chính anh ã là m t Ca tr ng tài tình nh t, gi i nh t, có nhi u kinh nghi m nh t... sau khi ã t o d ng và i u khi n Ban H p ca hay nh t Vi t Nam là ban H N N C. Và cùng v i m c ích truy n bá kinh nghi m c a m ình, anh ã so n ra cu n sách d y cách i u khi n h p ca, nhan TR ÌNH T U S NG NG, trong ó, anh cho m i ng i th y l i ánh nh p cho m t Ban H p ca c ng gi ng nh v i c phóng m t phi thuy n v vào không gian, c n ph i có s chu n b y và chính xác nh th nào...

Anh Hi Linh! Anh ã không còn ng ây, gi tay hùng d ng phóng v tinh cho chúng tôi c bay b ng cùng anh trong không gian và th i gian n a. Anh ã n m xu ng êm ái i v N c Chúa, nh ng tôi tin ch c

ch n r ng, ngày nào còn bóng dáng c a nh ng Giáo ng trên nh ng n o ng Vi t Nam, dù ó không ph i là nh ng n o ng v t trên quê h ng yêu d u, ngày nào còn vang tí ng kinh c u chen v i tí ng Nh c Thánh v ng lên b ng ngôn ng Vi t Nam, ngày y anh v n còn s ng ng trong lòng m i ng i.

C m ng và sung s ng bi t bao, khi g n ây, trong lúc ang hoang mang và lúng túng i tìm nh ng ph ng cách kéo c tu i tr Vi t Nam i t n n tr v v i ngôn ng m ... thì tôi c tham d m t bu i L Nhà th . Tôi ã c ch ng ki n m t cách v a ng ngàng v a s ng khoái n t t , cái c nh Nhà th ch t ních nh ng em bé ng bên các b c ph huynh. Các em ó, có em ch m i lên n m, lên sáu, ã m nh ng m i ng son ra c u kinh hay hát o b ng tí ng Vi t! Chúng ta c loay hoay i tìm bu i tr a vào lúc hai gi mà không bi t r ng Giáo h i Vi t Nam l u vong ang th m l ng gìn gi tí ng m cho ng i Vi t t n n, t tr s sinh cho n ng i tu i h c, qua ni m Tin vào Thiên Chúa, c nâng niu b i nh ng Thánh ca Vi t Nam t o nên b i nh ng ng i nh H i Linh.

Anh H i Linh i! Anh hãy ng ngon gi c ng nghìn i! Tôi s còn g p anh trong tí ng hát c a nh ng ng i hi n nh Masoeur, qua l i gi ng c a nh ng Linh m c ch a phai mùi th m c a ng ru ng Vi t Nam, trên nh ng môi v t tr u c a các bà m còn chút kh n vuông m qu i ch supermarket... và xinh p nh t, trên nh ng môi m ng c a các em bé n a Vi t Nam n a M ang s ng nh o c a Chúa và Nh c Thánh c a anh không còn lo m t g c, m tr .

V nh bi t mà không v nh bi t H i Linh, ng i con yêu d u c a Vi t Nam và c a Chúa...

Ph m Duy

* Bài i u v n này do Nh c s Ph m Duy c trong bu i L Tang H i Linh chi u th T , ngày 13.01.1988 t i Orange County, California. Sau ó, Ph m Duy có g i cho Linh m c Nh c s Ngô Duy Linh và Ngài trao cho Nh Long ph bi n trong t p sách hát nhân d p Gi giáp n m 31.01.1988 t i New Orleans, Louisiana, USA.

**c ông Mai Thanh L ng ch p hình chung v i m t s c u môn sinh c a Nh c s H i Linh (16.01.1988).
Lu t s V Minh Trân & Cha Ngô Duy Linh ng hàng trên cùng, phía tay trái.**

Nh Long bên c nh Linh m c Tri t gia Kim nh tr c ph n m Nh cs H i Linh.

NH H I LINH KIM NH *

Nh H i Linh là nh t i th i chúng tôi s ng an vui Paris, n i t khách quê ng i ch ng quen ai, nh ng c s ng nh chim tr i cá n c: Không h t v n h c b ng h c bi c chi c , m c cho bên nhà c g i sang h t nhóm Ch ng sinh này n nhóm N tu kia, trên m i m y m ng, không h t ch i. H bên nhà s c g i thì bên này c ng s c ón nh n.

Chính trong b u khí AN VI ó mà H I LINH c g i sang Rome h c Nh c. Nh ng ch ít lâu, H i Linh ng ý mu n qua Pháp là tôi ch p nh n li n. Lúc y, chúng tôi ã t u c m t apartment 3 phòng 21 Beaurepaire, thu c qu n 10 t i Paris. Tôi H i Linh m t phòng và H i Linh b t u i h c Nh c t i tr ng Cesar Franck. Còn r nh thì gi nào thì phân tích các bài dân ca. Lúc y tôi ang i tìm Tri t ông nên r t thích

thứ nghe H i Linh nói v Ñh c, vì tôi g p th y trong dân nh c nhi u i m gi ng v i Tri t òng. Ch ng h n Nh c Vi t theo h th ng *Ng Cung* thì Tri t òng c n c trên Ng Hành... Nh c là N V ng Ngh Thu t. Vì b n tính ngh thu t là HÒA mà NH C thì HÒA t trong b n tính, nên ta quen nói Hòa Âm, Hòa nh c, Hòa t u...

Tri t c ng là N Hoàng các Khoa H c vì khi i c n cùng c c thì t THÁI HÒA c ng là t th p thành, t 4 c tính c a n n Tri t là V Ñ – LÝ – M T – SÁT. Do v y mà tôi không chuyên v Ñh c c ng r t thích nói chuy n v i H i Linh v Ñh c.

Tôi th ng gi c H i Linh tìm ra trong Nh c Vi t xem c c u nào c tr ng t ng t nh c a Nh t B n: Nghe là bi t c âm nh c c a Nh t li n, không l n i âu c. H i Linh nói: Có, nh ng vì mình có n 3 Mi n nên không n i b t lên nh th c.

Trong th i gian này, H i Linh b t u sáng tác nh ng nh c ph m nh : Nh c Vi t, Chinh Ph Ngâm, Cung àn B c M nh... có nh ng câu láy mà H i Linh l t trên Piano c, còn ng i h c thành tài không sao đi n t n i.

H i Linh k cho tôi nghe chuy n ng i Nh t B n kia vào t cho th ch Piano làm sao có th ánh c m i quăng. Th l c u: Làm sao n i, may ra ch có nh ng àn dây nh Violon hay àn c huy n m i ch i c. Tôi h i v y t i sao H i Linh ánh c nh th . H i Linh tr l i: C ng không hi u t i sao l i ánh c li n nh th . ó là i u l ; vì H i Linh r t khó tính trong v n ca hát, ph i i úng t ng li t ng tí ki u v n, lý, m t, sát, nh trong Tri t m i ch u. V y mà H i Linh l i ánh lên c theo nh ng yêu sách t vi kia.

Th i ó tôi óan là H i Linh không nh ng có tài mà còn là thiên tài ch a ch ng. i u do tôi óan lúc y thì sau ã c ông Guy de Lioncourt, Vi n Tr ng Âm Nh c Vi n Cesar Franck quy t áp khi ông nói: H i Linh là m t trong hai thiên tài mà ông g p c trong i d y h c c a ông. Tôi th a m ãn câu này coi nh m t ki n ch ng cho m t ý ngh c a tôi, vì th i y H i Linh ch a bi u l h t tài n ng c ng nh tôi ch a i vào Tri t sâu có th a ra c nh ngh a th nào là nhân tài. Mãi sau nhi u quan sát, nh n nh tôi m i i n k t lu n thiên tài là kh n ng hoàn thành c m t cái gì c s c, làm b n b và th ng làm cách s ng khoái.

Gi a n m 1986, khi H i Linh tr l i M có n th m tôi c vài gi , tôi nói v i H i Linh: Chúng ta là nh ng ng i may m n nh t trên i vì tr i qua bao cu c b dẫu th mà hai ta ã h i c khá i u ki n hi n th c lý t ng cao nh t c a cu c i là làm c i u mình có kh n ng h n h t và d n vào ó tr n b u sinh l c c a mình.

Chúng tôi c ng v i h m l i nh ng m ng án x a v oàn Ca Nhi mà chúng tôi tính s thi t l p sau này h tr cho các bài nói chuy n v Tri t Vi t... H i Linh có cho tôi bi t là ã sáng tác m t b n hòa t u: Chuông Hòa Bình. Trong bài ó, có m t ít l i mà H i Linh có dành riêng cho tôi c. H i Linh b o không mu n ai khác c vì bài ó ã c g i ý cho ch HÒA mà hai ng i th ng nói v i nhau x a. R i H i Linh nh c l i câu "Ma Y Th n T ng" mà tôi hay nói v i H i Linh:

*Khan khan gi ng c ti ng c i,
Qu n qu n tóc trán là i khôn ngoan.
êm ngày t l lo toan...*

Tháng 7 n m 1986 t i H i Ngh Thánh Nh c Hoa K , tr c kho ng 800 Ca Nh c s , Nh c công Hoa K , H i Linh ã i u khi n Ban H p ca Vi t Nam g m 80 ca viên. Các Nh c s , Nh c công Hoa K ã ch ng ki n t n m t k thu t i u khi n v a c áo, v a tinh vi v ã cao H i Linh nh m t thiên tài hi m có. Sau khi H i Linh r i b c i u khi n, Linh m c Ch t ch H i ngh Thánh Nh c Hoa K , Cha Virgil C. Funk, ti n t i tr c m t H i Linh trong m t c ch kính c n: *Tôi không có m t l i nào x ng áng ca t ng tài n ng ngh thu t c a ông. T t c u c t d i bàn tay iêu luy n c a ông...*

Tôi ang hí h ng vì H i Linh s có d p bi u di n tài n ng trên tr ng Qu c t d p l Phong Thánh thì thình lnh c i n tho i Cha Trác báo tin: H i Linh qua i. T nhiên tôi nh m y gi t l khóc ti n a m t ng i b n thân. Và trong lòng tôi b m ng án v oàn Ca Nhi ã nhen nhúm tr l i trong lòng tôi v i m t c n c c th . Tôi thì th m v i H i Linh : H i Linh i! Thôi t bi t H i Linh nhé và tôi c ng t b luôn ý nh l p oàn Ca Nhi tr n gian này. Xin H i Linh lên trên y li u t p oàn Ca Nhi Thiên th n cho ngày kia tôi lên, chúng ta cùng khai m c nh ng bu i Tri t Nh c siêu vi t đ i m t t m u Maria, còn i này v y là h t.

R i tôi lau n c m t và l y l i n i m vui th ng pha l n nh ng hài h c nh lúc chúng tôi s ng Paris. Tôi li n l m nh m bài hát u tay c a H i Linh mà d p "cách m ng" có em bé ch n trâu ã i l i i r i trèo lên cây Xoan h ng phía tr ng Th y Gi ng Bùi Chu hát to, lúc các Th y ang suy ng m, làm cho c nhà b m t b a n i n c i au n qu n ru t:

M i oái th ng xem n bà Nam!
Bà y m quá s c l mình!
Bà y không n c tí gì âu,
Cho bà y tí cháo "hoa hành"

Tôi i "bà Nam" ra "Th y Linh", "bà y" ra "Th y y", "tí cháo hoa hành" i ra "ít phút kinh c u".

Kim nh

*Bài vi t này do chính Linh m c Tri t gia Kim nh vi t và g i tr c ti p cho Nh Long.

May 15/67
Anh Nh Long ở chùa Kháng chiến,
Đã ra mà nhớ Ave Maria quá ư!
Hội số gái và viết anh. mà s đức xư
Povung nữa.
Sếp Ca Xuân đây 15 ngày,
10 anh thì và 5 đi kinh
Bic nhơn lý trước kinh -
Đang Cđi ở đây và Cánh bấn nĩa -
Sắp đây đả 2 lần nữa anh này
Đang Cđi thì lại gì nữa, nên anh nhơn
tử cũ anh gọi cho họ. (196-1962)
* Chuyện Ca đoc Maria, sau đó anh viết
rằng đã hoàn tất, tôi mong nó ư đợc
và phát hành vào dịp Thánh Hưang
đầu đó 25 ngày tháng 1 ngày đợc
Coi đợc!

Câu vấp
1) Về anh Chiến đầu truyện thì làm bìa
(chưa ai vẽ)
2) Máy hình và bìa mở đầu viết bởi
(Povung vẽ)
3) Máy hình Ca đoc Hòa Hiệp kết hợp
Hành tại rạp Bình Nhứt 1957
và hình thời gian 1950 và 1962, anh
Hành đợc ông làm học, tác n để ngời
bức họ; hoặc tác n để ngời
Tram Cha Hinh Povung in cho tập,
cuốn Thánh Hưang, anh chấp qđ
pđ không vấp một.
Chỉnh bìa nhơn chấp tay (Mười)
Hành của đợc Cánh Cha Đợc Bình.
Cái chỉ đợc theo bìa Photocopy thôi.
Chức bìa và chữ ai viết thì công việc
Belphone mới viết xong bìa (508) 287-7564
Hành

CONGREGATION OF THE MOTHER COREDEMPTRIX
U.S. ASSUMPTION PROVINCE
1900 Grand Avenue - Carthage, Missouri 64836 - (417) 358-7787

Carthage ngày 30 tháng Tư năm 1987

Anh Nhì Long.

Cám ơn Anh đã ban cho máy chữ, thật quý hóa, đã từ lâu không thấy mặt Ngài, nhưng trông thấy mấy hàng chữ vẫn còn bay bướm lắm, tưởng cuộc đời anh cũng chưa có gì đáng bi quan cả, kể hèn này cảm thấy phấn khởi lắm lắm.

Xin thăm tạ tằm lòng anh em sốt sáng với công việc nhà Chúa. Thật tình hôm đó, em có hẹn hôm sau sẽ gọi, nhưng bất thành linh có công tác phải đi sớm, tối về thì gọi lại, thầy Hải Linh đã ngủ, không gặp được. Đành phải nhờ Phong tiếp xúc nhưng sáng hôm sau và cho đến bây giờ Phong cũng chưa tiếp xúc được. Nếu cần thơ mời chính thức, em sẽ gọi đến với Thầy hải linh như Anh đề nghị.

Trước đây, em đã có nói chuyện với Thầy qua đây điện thoại, và đã xin lỗi thầy ấy để cho Phong liên lạc, và Phong đã liên lạc để họ thầy ấy biết hoàn cảnh hiện tại ra sao, theo em thì thật khó khăn và vất vả đó.

Em sẽ làm những gì Anh nói, mong cầu cho em và cho ngày Thánh mẫu được kết quả theo ý Chúa. Mong gặp Anh trong ngày thánh mẫu nhé.

ĐINH VƯƠNG CẦN CMG

Th bút c a Nh c s H i Linh và th Cha inh V ng C n liên quan vi c in n tr ng ca AVE MARIA .

T trái: Lm Ph m V n Tu , Ct Hoàng B n, Ct Nh Long, ô. Tr n Hu nh c,
Bs V Th Truy n, Gs Ph m Ngh , Cha Ngô Duy Linh, Ns Ph m Duy,
Cha Tr n Cao T ng, Bà Công T ng Tôn N Bích Ng c (cháu Hàn M c T)
ch p chung v i Ca oàn Gx Thánh Lê Th Thành t ch c NGÀY HÀN M C T
19.11.1994 t i New Orleans, Louisiana, USA.

